

Workshop 'Boomkwekerij van de Toekomst' zoomt in op verduurzaming

Spuittechniek is bepalend voor resultaat én emissie

De druk op groene sectoren om duurzaam en zonder emissie te produceren, neemt met het jaar toe. Boomkwekers hebben er ook zelf alle belang bij om daarin vooruitgang te boeken. Dat zal ook moeten, want door het verlies van chemische gewasbeschermingsmiddelen en meer beperkingen voor bestaande en nieuwe middelen zal het roer om moeten. Syngenta, Coöperatieve Vereniging Treeport Zundert (Treeport) en adviesbureau Groeibalans organiseerden een themamiddag met workshops over de 'Boomkwekerij van de Toekomst', waarin effectief middelengebruik en (nagenoeg) nul-emissie de rode draad vormden.

Auteur: Jan van Staalduinen

Bijna vijftig kwekers en adviseurs kwamen op woensdag 11 oktober naar Boomkwekerij De Rutven in Wernhout, waar de bedrijfsruimte van de familie Domen was omgetoverd tot een gastvrije ontvangst- en presentatieruimte. De bijeenkomst 'Boomkwekerij van de Toekomst' omvatte presentaties over de thema's Toekomstvisie op gewasbescherming in de boomkwekerij (Treeport), Duurzaamheid (Waar zijn de industrie en Syngenta mee bezig?) en Gewasbescherming en schoon water (achtergronden, actualiteit en ervaringen bij Project Moersloot). Aansluitend werd er groepsgewijs deelgenomen aan workshops, verzorgd door Syngenta, Groeibalans en Treeport.

Visie op toekomst gewasbescherming
Verenigingsmanager David Bömer van Treeport sprak over het belang van een degelijke visie op de toekomst van gewasbescherming en ging daarover in gesprek met de aanwezigen. Bömer stelde vast dat de maatschappelijke druk om duurzaam te produceren toeneemt en dat burgers een drastische vermindering eisen van de inzet van chemische middelen.

Een lastig punt is dat diezelfde burger iedere waargenomen bespuiting associeert met de inzet van chemie, ook wanneer er wordt gespoten met groene middelen – die dikwijls in hogere frequentie moeten worden ingezet – of met bladmeststoffen en biostimulanten. Hij onderstreepte het belang voor de sector en individuele bedrijven om uit te dragen welke verbeteringen er al zijn of worden gerealiseerd bij het terugdringen van chemische middelen en de emissie van werkzame stoffen en nutriënten.

Draagvlak in sector noodzakelijk

'De inzet van de overheid is een omschakeling naar weerbare teeltsystemen, met een natuurinclusieve, emissieloze bedrijfsvoering en producten zonder residu', stelde Bömer vast. 'Om daarbij de noodzakelijke stappen te kunnen zetten, is het noodzakelijk dat die visie door het bedrijfsleven wordt gedragen. Om geen lijdend voorwerp te zijn, moeten wij ons als ondernemers afvragen hoe we er nu voorstaan, waar we naartoe moeten, welke stappen nodig zijn om daar te komen en welke speelruimte daarbij nodig is.'

“Voor het behoud van een effectief middelenpakket moeten we samen optrekken”

Op de vraag hoe de sector en individuele bedrijven nu voorgesorteerd staan, antwoordden kwekers en adviseurs dat er al veel vooruitgang is geboekt met de inzet van nieuwe, minder milieubelastende middelen en met toepassingstechnieken die minder emissie veroorzaken. Er werd ook opgemerkt dat de maatschappij teveel veranderingen in een te kort tijdsbestek eist, waardoor ondernemers overvraagd worden. Hierbij werd een parallel getrokken met de stikstofdiscussie die de landbouw hard raakt. ‘Bovenwettelijke eisen van afnemers en nultolerantie ten aanzien van bestjes in eindproducten maken de uitdagingen

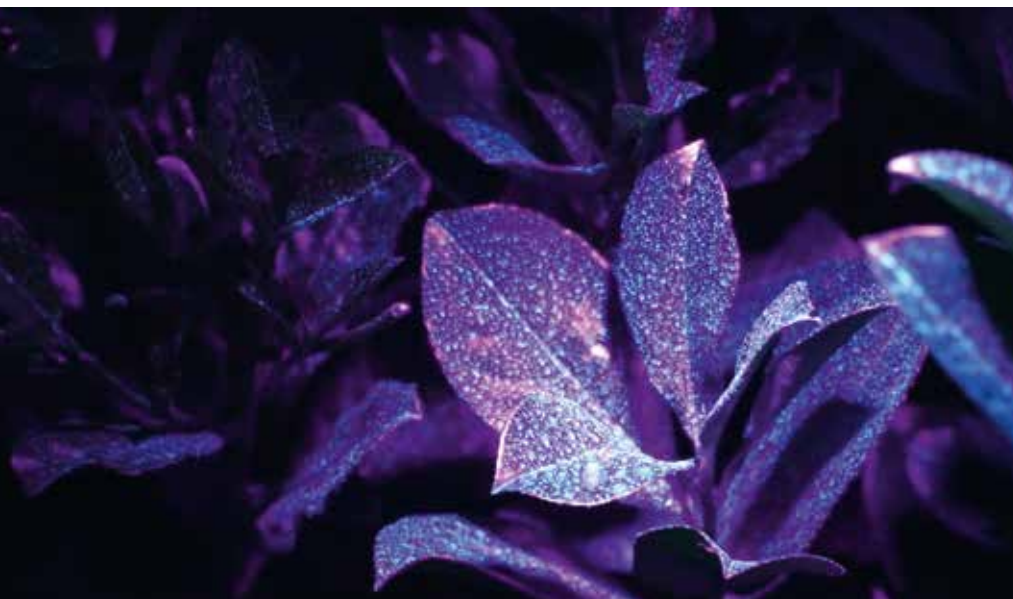
gen nog groter, zeker als er van ons wordt verwacht dat we een zeker schadeniveau moeten accepteren’, werd er gezegd.

Ondernemers en adviseurs zagen ruimte in het dienstbaar maken van de productiewijzen aan biodiversiteit en een rijker, weerbaar ecosysteem. Het selectief toelaten van (wilde) planten die het ecosysteem verrijken, kan zelfs gunstig uitpakken voor natuurlijke plaagbestrijding en (in combinatie met biostimulanten en organische meststoffen) helpen om de opbouw van een gevarieerd, weerbaar bodemleven te bevorderen.

Waterkwaliteit en terugdringen normoverschrijding

Sander Wagenaars van Syngenta verzorgde een presentatie over gewasbescherming en waterkwaliteit, waarbij ook werd teruggekeken op het vorig jaar uitgevoerde monitoringproject Moersloot in Zundert. Hij stelde vast dat de emissie van werkzame stoffen naar grond- en oppervlaktewater in het afgelopen decennium sterk is afgenomen, maar dat er nog steeds sprake is van normoverschrijding die verband houdt met de teelt van gewassen. Hij wees ook op de relatie tussen het monitoren van de waterkwaliteit door waterschappen enerzijds,

en de mogelijke gevolgen van normoverschrijding voor de risico-evaluatie van nieuwe middelen en de uitbreidingsaanvragen en/of de herregistratie van toegelaten middelen anderszijds.

‘Als het aantal overschrijdingen niet verder afneemt, kan dat leiden tot aanvullende beperkende maatregelen, zoals het verhogen van DRT-klassering, ruimere bufferzones, een geringer aantal toegestane toepassingen, het vervallen van toelatingen en het afwijzen van nieuwe aanvragen’, was zijn boodschap. ‘Voor het behoud van een effectief middelenpakket moeten we samen optrekken. Iedere schakel in de keten heeft daarin een eigen verantwoordelijkheid. Wij stellen onze kennis en expertise graag beschikbaar aan kwekers en adviseurs, onder andere via het Expert Center Sierteelt op onze website en via praktijkgerichte bijeenkomsten zoals deze.’

Toolbox Emissiebeperking

Er zijn meer tools en hulpmiddelen beschikbaar die kunnen bijdragen aan bewustwording en meer inzicht in de eigen bedrijfsvoering. Het goed benutten daarvan zal ongetwijfeld bijdragen aan schonere werkmethoden (zowel qua toepassing als qua reiniging), het op de juiste plaats brengen van spuitvloeistof (iedere druppel telt) en het verantwoord verwerken van restanten daarvan. Naast het raadplegen van het Waterkwaliteitsportaal en de Atlas Bestrijdingsmiddelen, die inzicht biedt in normoverschrijding op gebiedsniveau, werd de deelnemers aangeraden om gebruik te maken

van de Toolbox Emissiebeperking (www.toolboxwater.nl), waarmee bedrijven direct aan de slag kunnen gaan.

Spuittechniek en hulpstoffen

Veel aandacht ging uit naar het belang van een goede spuittechniek, die cruciaal is om drift te beperken en een goede gewasbedekking te verkrijgen. *Crop advisor* boomkwekerij Caroline van den Hoek verzorgde hierover een presentatie. Naast de juiste dopkeuze en een goede afstelling van de spuitboom (hoogte, werkdruk, driftreducerende hulpmiddelen) wees zij op de toegevoegde waarde die hulpstoffen, zoals uitvloeiers, hechters, depositie- en opnameverbeteraars kunnen hebben. ‘Die kunnen sterk bijdragen aan verbetering van het bestrijdingsresultaat en minder emissie via drift of uitspoeling via de grond. Wees wel kritisch, want bij de combinatie van middel en hulpstof luistert het soms nauw, vooral bij tankmixen. De online Hulpstofzoeker in ons Expert Center kan helpen bij het maken van goede keuzes.’

Inzetten op weerbaar telen

Adviseur René van Gastel van Groeibalans hield een interactieve presentatie over weerbaar telen als gewenste ontwikkelingsrichting voor een duurzame boomkwekerij. Daarin valt voor kwekers nog een wereld te winnen en bij te leren, stelde hij vast. ‘Je kunt over tal van teeltfactoren praten, maar de belangrijkste van allemaal is de ondernemer. Die moet de verschillende teeltfactoren anders gaan invullen en met elkaar in balans brengen. Bodem, bemesting en water staan in deze benadering

“Je kunt over tal van teeltfactoren praten, maar de belangrijkste van allemaal is de ondernemer”

aan de basis van het succes. Rassenkeuze is ook belangrijk om de gevoeligheid voor ziekten en plagen te verminderen en de inzet van middelen te beperken. Daarin kunnen veel kwekers hardere keuzes maken, en dat zal ook moeten als u van de overheid en van afnemers minder mag spuiten. Tijdens de teelt kun je de plantweerbaarheid ondersteunen met biostimulanten en bladmeststoffen. Maar begin met het opbouwen van een weerbaar ecosysteem aan de basis, dus in de bodem of het substraat.’

Spuitproeven en spuitbeelden

In de vroege avond werd er een rondgang gemaakt over een perceel met *Prunus laurocerasus* van de gastkwekerij, waar de week daarvoor rijbespuitingen waren uitgevoerd. Daarbij waren verschillende doppen, werkhoogten en spuitvloeistoffen (met en zonder hulpstof) toegepast. Dankzij een natuurlijke kleurstof die aan de spuitoplossing was meegegeven, waren de spuitbeelden onder blacklight zeer goed zichtbaar. *Crop advisor* Maurice Kok lichtte de proeven ter plaatse toe en beantwoordde vragen. ‘Het is niet ons doel om u te vertellen wat goed of slecht is, maar om u bewust te maken van het feit dat een spuitbeeld altijd samenhangt met gemaakte keuzes. Het is aan de kweker zelf om zijn keuzes kritisch tegen het licht te houden en waar wenselijk aan te passen.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!